

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

©2026 ВОЛКОВА Н. І., РУДИК М. В.

УДК 336.717
JEL: E44; G21; O16

Волкова Н. І., Рудик М. В. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану

Метою статті є оцінка фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану на основі аналізу основних показників її діяльності, визначення сучасних тенденцій розвитку банківського сектора, а також обґрунтування механізму стимулювання банківського кредитування як одного з напрямів підвищення ефективності функціонування банківської системи. У процесі дослідження використано методи аналізу та синтезу, статистичного аналізу, порівняння, узагальнення та графічного представлення даних. Проведено оцінку динаміки кількості банківських установ, структури активів і зобов'язань, показників ліквідності, капіталізації, прибутковості та якості кредитного портфеля банківської системи України в умовах воєнного стану. Встановлено, що, попри скорочення кількості банківських установ, банківський сектор зберігає високий рівень ліквідності, достатню капіталізацію, позитивні фінансові результати та демонструє поступове зниження частки непрацюючих кредитів. Водночас виявлено концентрацію значної частини ресурсів у низькоризикових фінансових інструментах, що стримує розвиток кредитної діяльності банків. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні механізму стимулювання банківського кредитування в умовах воєнного стану, який базується на поєднанні державних, регуляторних і банківських стимулів та спрямований на активізацію кредитної діяльності без суттєвого зниження рівня фінансової стійкості банківського сектора. Практична значущість отриманих результатів полягає в можливості використання запропонованого механізму під час формування заходів щодо підтримки кредитування економіки та підвищення ефективності функціонування банківської системи України. Перспективи подальших досліджень полягають в оцінці ефективності запропонованого механізму та визначенні його впливу на фінансову стійкість банківської системи в довгостроковій перспективі.

Ключові слова: банківська система України; фінансова стійкість; воєнний стан; фінансова стабільність; ліквідність банків; проблемні кредити; банківські ризики; капіталізація банків.

Рис.: 6. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 21.

Волкова Неля Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: n.volkova@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3790-3636>

Рудик Максим Васильович – магістрант, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: rudyk.m@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-8390-1081>

UDC 336.717
JEL: E44; G21; O16

Volkova N. I., Rudyk M. V. Assessing the Financial Stability of the Banking System of Ukraine under Martial Law

The aim of the article is to assess the financial stability of the banking system of Ukraine under martial law based on the analysis of the main indicators of its activity, identification of current trends in the development of the banking sector, as well as substantiation of the mechanism for stimulating bank lending as one of the directions for increasing the efficiency of the functioning of the banking system. The research used methods of analysis and synthesis, statistical analysis, comparison, generalization and graphical presentation of data. The dynamics of the number of banking institutions, the structure of assets and liabilities, liquidity indicators, capitalization, profitability and quality of the credit portfolio of the banking system of Ukraine under martial law were assessed. It was found that despite the reduction in the number of banking institutions, the banking sector maintains a high level of liquidity, sufficient capitalization, positive financial results and demonstrates a gradual decrease in the share of non-performing loans. At the same time, the concentration of a significant part of resources in low-risk financial instruments was revealed, which hinders the development of bank lending. The scientific novelty of the study lies in the substantiation of the mechanism for stimulating bank lending under martial law, which is based on a combination of State, regulatory and banking incentives and is aimed at activating lending activity without significantly reducing the level of financial stability of the banking sector. The practical significance of the results obtained lies in the possibility of using the proposed mechanism when forming measures to support lending to the economy and increase the efficiency of the functioning of the banking system of Ukraine. The prospects for further research are to assess the efficiency of the proposed mechanism and determine its impact on the financial stability of the banking system in the long term.

Keywords: banking system of Ukraine; financial resilience; martial law; financial stability; bank liquidity; problem loans; bank risks; bank capitalization.

Fig.: 6. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 21.

Volkova Nelia I. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance and Banking, Vasyl Stus Donetsk National University (21, 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: n.volkova@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3790-3636>

Rudyk Maksym V. – Master's Student, Vasyl Stus Donetsk National University (21, 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: rudyk.m@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-8390-1081>

В умовах воєнного стану банківська система України функціонує під впливом значної кількості зовнішніх і внутрішніх ризиків. Актуальність дослідження полягає в забезпеченні стабільного функціонування банківської системи в умовах сьогодення, оскільки банківський сектор є одним із головних елементів фінансової системи держави та забезпечує важливу роль у підтриманні економічної активності. Оцінка наявного стану банківського сектора дасть змогу визначити рівень його фінансової стійкості, окреслити наявні проблеми та виявити напрями подальшого розвитку в умовах зростання ризиків і невизначеності.

Воєнні дії спричинили суттєві зміни в економіці країни, що супроводжуються руйнуванням інфраструктури, скороченням ділової активності, зростанням невизначеності та погіршенням інвестиційного клімату. За таких умов особливого значення набуває забезпечення фінансової стійкості банківської системи, оскільки саме банки відіграють важливу роль у підтримці безперервності фінансових процесів, забезпеченні платіжного обороту, кредитуванні економіки та реалізації державної фінансової політики.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Питання забезпечення фінансової стійкості банківської системи України є предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців. Зокрема, О. Барановський, А. Лагно у своїй праці розглядають теоретичні засади забезпечення фінансової безпеки банківського сектора та чинники, що впливають на його фінансову стійкість [1]; Я. Чайковський, Є. Чайковський досліджують роль кредитної діяльності банків у забезпеченні фінансової стабільності держави, а також приділяють увагу питанням оцінювання фінансової стійкості банківської системи в сучасних умовах [2]; Н. Аванесова, І. Бакало розглядають проблеми забезпечення фінансової стабільності банківської системи України та визначають основні напрями її зміцнення в умовах воєнного стану [3]; О. Пацула, Н. Наконечна досліджують особливості функціонування банківської системи в період воєнного стану та аналізують її стійкість до сучасних ризиків [4]; Т. Гудзь, М. Герчіков приділяють увагу оцінці сучасного стану банківської системи України та особливостям її функціонування в умовах війни [5]; У. Грудзевич, Н. Дребот ліквідності і прибутковості банківської системи розглядають як основні, ключові показники оцінки її фінансової стійкості [6]; Л. Петик, К. Міщенко досліджують банківські ризики, що виникають в умовах воєнних викликів, та їх вплив на фінансову стійкість банків [7]; О. Гетманенко,

М. Гелюта аналізують основні показники діяльності банківського сектора та сучасні тенденції його розвитку [8]; Н. Зарічна досліджує тенденції розвитку банківської системи України в умовах воєнного стану та приділяє увагу узагальненню підходів до оцінювання її фінансової стійкості, що дозволяє комплексно оцінити вплив сучасних макроекономічних і воєнних викликів на функціонування банківського сектора [9].

Вагомий внесок у дослідження фінансової стійкості банківської системи зробили зарубіжні науковці, які розглядають її крізь призму впливу геополітичних ризиків, макроекономічних чинників та регуляторної політики. Так, Д. Х. Б. Фан, В. Т. Тран і Б. Н. Ійке довели, що посилення геополітичних ризиків негативно впливає на фінансову стійкість банків і підвищує їхню вразливість до кризових явищ [10]. Х. Х. Трінг та Т. П. Тран встановили, що ефективне державне управління, розвиток фінансового сектора та макропруденційна політика сприяють підвищенню стійкості банківських систем в умовах геополітичної невизначеності [11]. М. Бакуш, Е. Гердінг, Т. Мішра та С. Вулф запропонували інтегровану модель стрес-тестування ліквідності та платоспроможності банків для комплексного оцінювання їхньої фінансової стійкості [12]. Ф. Браунінг і Дж. Л. Філат обґрунтували, що регуляторні стрес-тести є важливим інструментом зниження системного ризику та зміцнення фінансової стабільності банківської системи [13]. К. Д. Маріана та А. Ф. Раз довели, що політика центральних банків, орієнтована на забезпечення фінансової стабільності, сприяє обмеженню ризикової поведінки банків [14]. С. Уллах, А. Уллах і М. Заман встановили, що якісне державне управління та сприятливі макроекономічні умови позитивно впливають на фінансову стійкість банківського сектора [15].

Попри значну кількість наукових праць, присвячених питанням фінансової стійкості банківської системи, сучасні умови воєнного стану формують нові виклики для функціонування банківського сектора, що потребує подальшого дослідження його діяльності та здатності адаптуватися до підвищеного рівня ризиків і економічної невизначеності. Особливої уваги потребує дослідження змін у структурі активів і зобов'язань банків, рівня ліквідності, прибутковості, капіталізації та якості кредитного портфеля. Крім того, потребують подальшого вдосконалення питання комплексної оцінки фінансової стійкості банківської системи, підходи до стимулювання кредитної діяльності банків в умовах підвищених ризиків, оскільки наявність значного запасу ліквідності не завжди супроводжується відповідним рівнем кредитування економіки.

МЕТА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є оцінка фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану на основі аналізу основних показників її діяльності, визначення сучасних тенденцій розвитку банківського сектора, а також обґрунтування механізму стимулювання банківського кредитування як одного з напрямів підвищення ефективності функціонування банківської системи в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. *Метод аналізу та синтезу* застосовано для оцінки сучасного стану банківської системи України. *Статистичний метод* використано для дослідження динаміки основних показників діяльності банківського сектора. *Методи порівняння та узагальнення* застосовано для оцінювання змін у структурі активів, зобов'язань, показниках ліквідності, прибутковості та якості кредитного портфеля банків.

На основі результатів проведеного дослідження запропоновано механізм стимулювання банківського кредитування в умовах воєнного стану, спрямований на підвищення ролі банківської системи у фінансуванні економічного розвитку та відновлення економіки України.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У реаліях сьогодення економічний стан України знаходиться в досить важкому становищі. Через воєнні дії порушено роботу багатьох складових, які підтримують економіку країни, і банківська система не є виключенням.

Тому, на наш погляд, питання фінансової стабільності банківської системи на сьогоднішній день є досить актуальним і вартує уваги для його дослідження, що дасть змогу оцінити теперішній стан і можливість запропонувати шляхи вирішення певних проблем.

Пропонуємо розпочати із оцінки банків за їх класифікацією в період з 2021–2025 рр. (табл. 1).

Як видно, з табл. 1, протягом досліджуваного періоду частка платоспроможних банків скоротилася з 71 до 60 банківських установ, або на 15%, що свідчить про санацію банківського сектора від учасників, які не змогли пристосуватись до нових умов ринку.

Не менш важливим є участь держави в банківському секторі та контролі їх діяльності. Через руйнівні наслідки воєнних дій на сході України підтримка з боку держави для банків збільшилась, наскільки це було можливим. Таким чином, кількість державних банків зросла з 4 до 7 станом на кінець 2025 року. Таке збільшення пояснюється тим, що держава через банки підтримує фінансову стабільність в межах економічних потреб по мірі затребуваності та підтримці пріоритетних напрямів та базових індустрій.

Окрім того, скоротилася кількість банків із іноземним капіталом. У 2021 році було зафіксовано 20, а станом на кінець 2025 року 14 таких банків, що пояснюється руйнуваннями через воєнні дії, результатом чого стали: пониження інвестиційної привабливості, втрата можливості залучення іноземних коштів та інше. До того ж, скоротився і приватний сектор банківського бізнесу. У 2021 році було 47 приватних банків, а у 2025 – 39, тобто залишилися лише ті банки, які змогли пристосуватися до нових умов.

Аналіз ефективності ведення банківської діяльності розпочато з дослідження структури чистих активів (рис. 1).

Аналізуючи структуру активів банківської системи, спостерігаємо скорочення частки кредитування реального сектора економіки. Частка кредитів, передана суб'єктам господарювання, зменшилася до 19,4% на початок 2025 року, що пояснюється зниженням попиту на кредитні ресурси з боку бізнесу, підвищенням кредитних ризиків та більш обережним підходом банків до фінансування підприємств в умовах воєнних дій. Подібна ситуація спостерігається і в сегменті кредитування

Таблиця 1

Зміна кількості банків за класифікацією НБУ

Класифікація	Рік				
	2021	2022	2023	2024	IV.2025
Платоспроможні	71	67	63	61	60
Державні	4	4	5	7	7
Іноземні	20	16	14	14	14
Приватні	47	47	44	40	39

Джерело: складено авторами на основі [16].

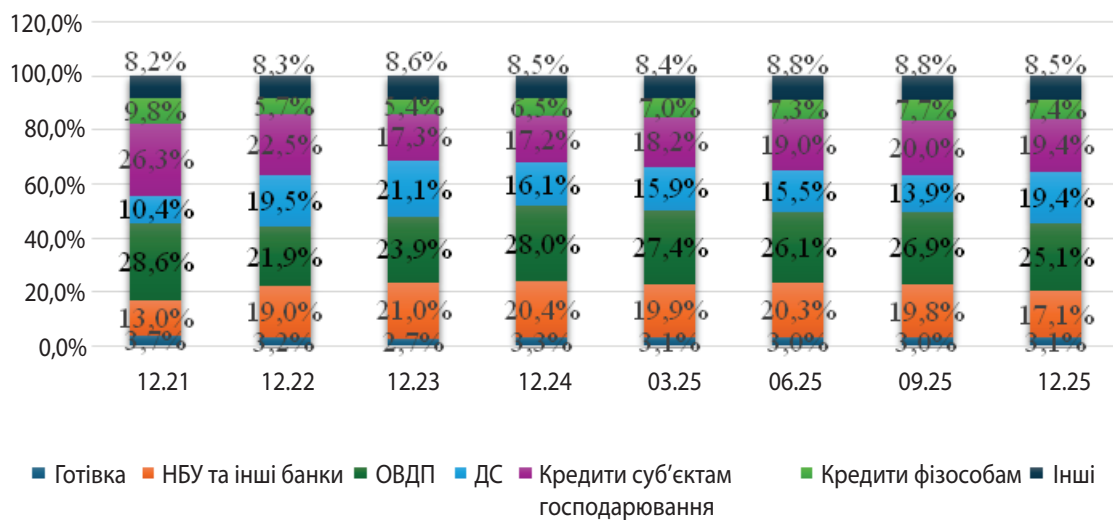

Рис. 1. Структура чистих активів банківського сектора, %

Джерело: складено авторами на основі [17].

населення, де частка кредитів фізичним особам скоротилася до 7%.

Водночас банки почали сфокусовано спрямовувати свої ресурси в менш ризикові напрями. Найсамперед це стосується державних цінних паперів, частка яких у структурі активів протягом аналізованих років перевищувала 27%. Окрім того, суттєво збільшилася частка депозитних сертифікатів НБУ. Якщо у 2021 році даний показник становив 10,4%, то на кінець 2025 року він дорівнював 19,4% [18].

Також спостерігається посилення участі банків у фінансуванні державних потреб, тоді як кредитування бізнесу та населення залишається обмеженим через високий рівень невизначеності та

ризиків, які виникли внаслідок воєнних дій, у результаті чого зросли зобов'язання банків (рис. 2).

Згідно з даними рис. 2, упродовж 2025 року зобов'язання зросли на 16,3% внаслідок зростання коштів бізнесу. Частка коштів клієнтів зменшилась за IV квартал 2025 року на 0,6 в. п. Водночас частка коштів фізичних осіб збільшились на 6,3% у IV кварталі 2025 року.

Частка кредитів рефінансування поступово зменшуються, а їх загальний обсяг становив 1,6 млрд дол., тобто близько 2% від усіх зобов'язань [19; 20].

Важливим показником стійкості банківського сектора також є динаміка фінансових результатів і

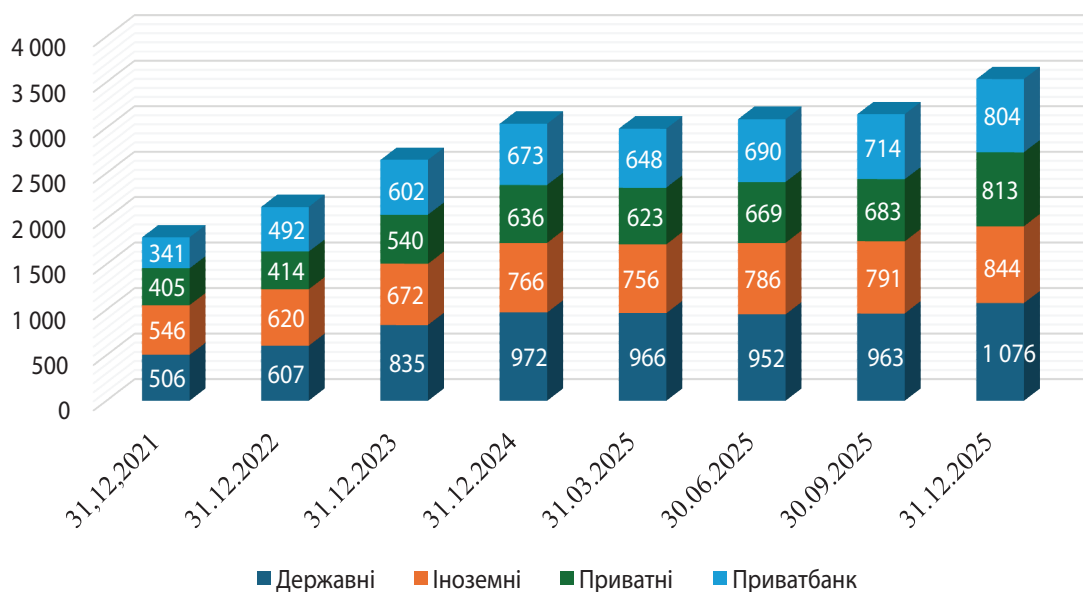

Рис. 2. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

Джерело: складено авторами на основі [19].

показників рентабельності капіталу та активів, які дозволяють оцінити ефективність і прибутковість діяльності банків в умовах кризових явищ.

Аналіз свідчить про збереження високого рівня прибутковості банківського сектора у 2025 році. За попередніми даними, до проведення річного аудиту банками було отримано 126,8 млрд грн чистого прибутку, що на 39,4% більше порівняно з попереднім роком [20].

Основним джерелом формування прибутку залишався чистий процентний дохід. Завдяки відносно незмінній вартості залучених ресурсів чиста процентна маржа залишалася на досить високому рівні та за підсумками року становила 7,7%. Окрім того, суттєво зріс чистий комісійний дохід банків. У IV кварталі 2025 року його приріст склав 19,7%, а за підсумками року – 12,5%, що пояснюється активним веденням банківських операцій.

Також варто відзначити збереження високого рівня операційної ефективності банківського сектора. Співвідношення операційних витрат до операційних доходів (CIR) у IV кварталі 2025 року становило 43,3% проти 46,4% роком раніше, а середньорічне значення склало 40,9% [20].

Воєнні дії суттєво вплинули на ефективність функціонування банківської системи України. Водночас у подальшому ситуація почала поступово покращуватися, фінансові результати банківського сектора почали відновлюватися, а показники ефективності демонстрували позитивну тенденцію до зростання. Станом на 1 січня 2025 року рентабельність власного капіталу (ROE) банківської системи досягла 29,07%, а рентабельність активів (ROA) становила 3,35%.

Отже, банківська система змогла поступово пристосуватися до нових умов. Відновлення показників ROA та ROE свідчить про підвищення ефективності роботи банків, зміцнення їх фінансо-

вої стійкості та здатність підтримувати стабільне функціонування фінансового сектора в сучасних умовах (рис. 3).

Протягом 2025 року обсяги відрахувань до резервів залишалися стабільними, а у IV кварталі 2025 року навіть спостерігалось їх часткова диверсифікація, що вказує на покращення якості окремих активів банків і відсутність необхідності у формуванні значних додаткових резервів для покриття можливих втрат. При цьому показник вартості кредитного ризику (CoR) за кредитними операціями в IV кварталі 2025 року показав негативне значення.

Водночас протягом 2025 року банки продовжували формувати резерви під облігації внутрішньої державної позики.

Незважаючи на збереження високих фінансових результатів, спостерігалось поступове зниження рентабельності капіталу банківського сектора за прибутком до оподаткування. Так, у 2025 році даний показник становив 50%, тоді як у 2024 році він дорівнював 52,4%, а у 2023 році – 58,6%.

Також варто відзначити зростання регулятивного капіталу банківського сектора протягом року. Крім того, станом на кінець IV кварталу 2025 року всі банківські установи виконували встановлені нормативи достатності капіталу, включно з коефіцієнтом левериджу.

Таким чином, результати аналізу свідчать про збереження достатнього рівня капіталізації банківського сектора та контрольований рівень кредитних ризиків.

Слід відзначити, що рівень довіри населення до банківської системи наразі залишається відносно стабільним, значною мірою завдяки оперативним діям регулятора та заходам із підтримки фінансового сектора.

Серйозним викликом для банківської системи залишається проблема підтримання належного рівня ліквідності (рис. 4).

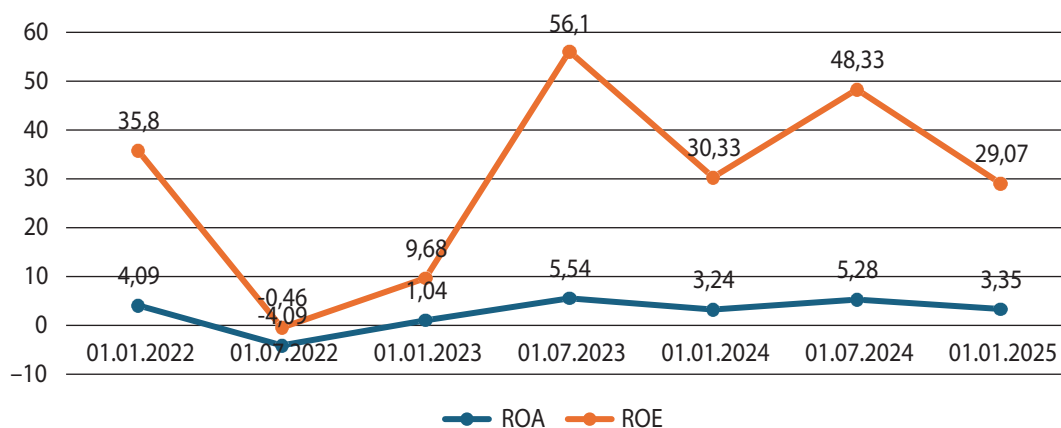

Рис. 3. Динаміка рентабельності капіталу та активів банків, %

Джерело: складено авторами на основі [19; 20].

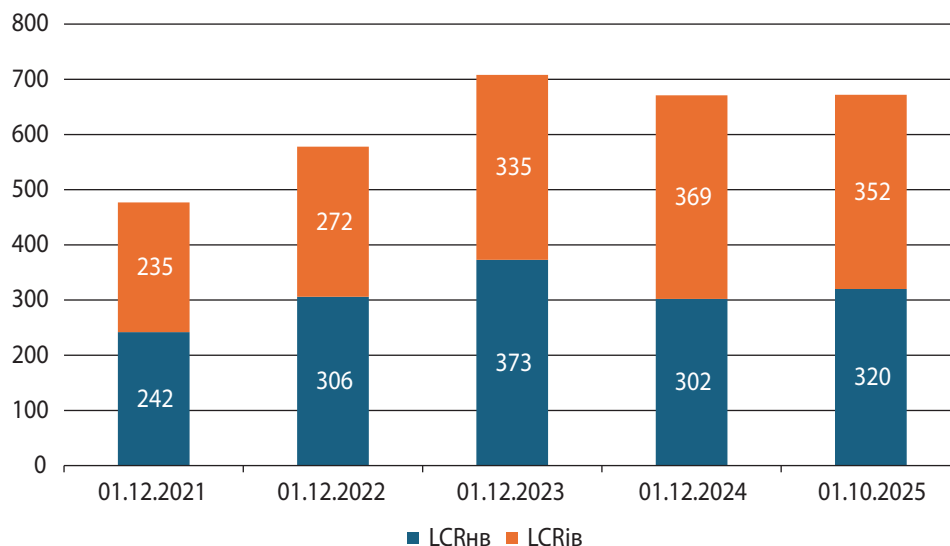

Рис. 4. Коефіцієнти покриття ліквідністю в національній (LCR_{нв}) та в іноземних валютах (LCR_{ів})

Джерело: складено авторами на основі [17; 21].

Аналіз показників ліквідності свідчить про збереження високого запасу ліквідних коштів у банківській системі. Зокрема, норматив короткострокової ліквідності (LCR) більш ніж утричі перевищував мінімально допустиме значення, а норматив довгострокової ліквідності (NSFR) був майже удвічі вищим за нормативний рівень, що вказує на достатню спроможність банків виконувати свої зобов'язання навіть у випадку виникнення несприятливих умов на фінансовому ринку.

При цьому банки, значення показника LCR яких було менше 200%, формували лише близько чверті загального обсягу активів банківської системи.

Водночас протягом 2025 року почали проявлятися ознаки поступової нормалізації гривневої ліквідності банківської системи. Так, обсяги високоліквідних активів поступово скорочувалися,

а їх частка в загальному обсязі активів знизилася до 34%. Також спостерігалось скорочення частки депозитних сертифікатів овернайт у структурі високоліквідних активів банків [19].

Одним із ключових ризиків для банківської системи в умовах війни залишається високий рівень проблемних кредитів (NPL) (рис. 5). Аналіз якості кредитного портфеля свідчить про суттєве покращення ситуації в банківському секторі протягом 2025 року. Так, частка непрацюючих кредитів (NPL) продовжувала скорочуватися та станом на кінець року становила 13,9%, що є найнижчим показником за останні понад 15 років. Особливо помітне зниження відбулося в IV кварталі, коли частка проблемних кредитів скоротилася одразу на 11,1 в. п.

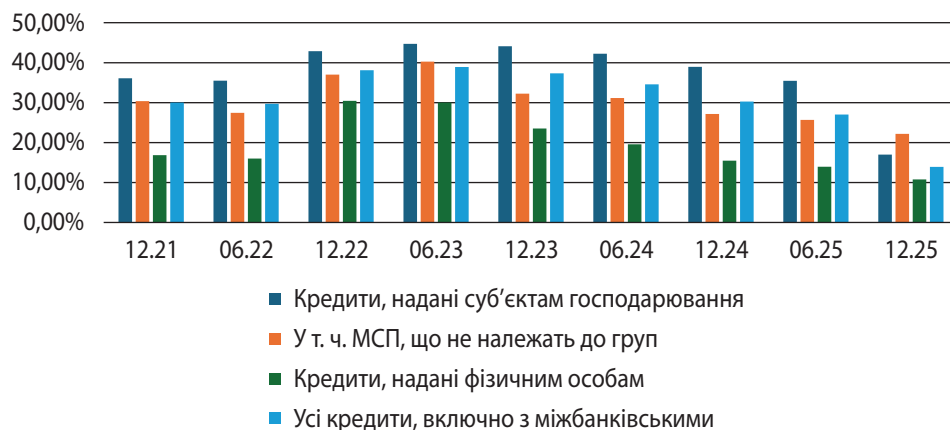

Рис. 5. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

Джерело: складено авторами на основі [17; 19; 21].

Внаслідок цього саме державні банки продемонстрували найбільше скорочення частки NPL, яка за рік зменшилася на 23,1 в. п. і становила 19,8%. У сегменті кредитування бізнесу рівень NPL скоротився до 17%, що на 22 в. п. менше порівняно з попереднім роком. У кредитах фізичним особам даний показник знизився до 10,8%, продемонструвавши скорочення на 4,7 в. п. [19].

Водночас банківський сектор зміг адаптуватися до складних умов і забезпечити стійкість своєї роботи.

Проведена оцінка фінансової стійкості банківської системи України показала, що попри складні умови воєнного стану банківський сектор зберігає достатній рівень ліквідності, капіталізації та прибутковості. Водночас результати дослідження свідчать про концентрацію значної частини банківських ресурсів у низькоризикових фінансових інструментах, зокрема депозитних сертифікатах Національного банку України та облига-

ціях внутрішньої державної позики. Така ситуація сприяє підтриманню фінансової стійкості банків, проте водночас стримує розширення кредитної діяльності та обмежує можливості банківської системи щодо підтримки економічного розвитку країни. У зв'язку з цим доцільним є впровадження механізму стимулювання банківського кредитування в умовах воєнного стану, який представлено на *рис. 6*.

Запропонований механізм передбачає застосування комплексу взаємопов'язаних інструментів, спрямованих на активізацію кредитної діяльності банків без суттєвого зниження рівня їх фінансової стійкості. Основу механізму становлять державні, регуляторні та банківські стимули.

Державні стимули передбачають використання механізмів часткового гарантування кредитів та компенсації процентних ставок. Надання державних гарантій дозволяє зменшити рівень кредитного ризику для банків, особливо під час фінансування підприємств, діяльність яких пов'язана з підвищеним рівнем воєнної невизначеності. Вод-

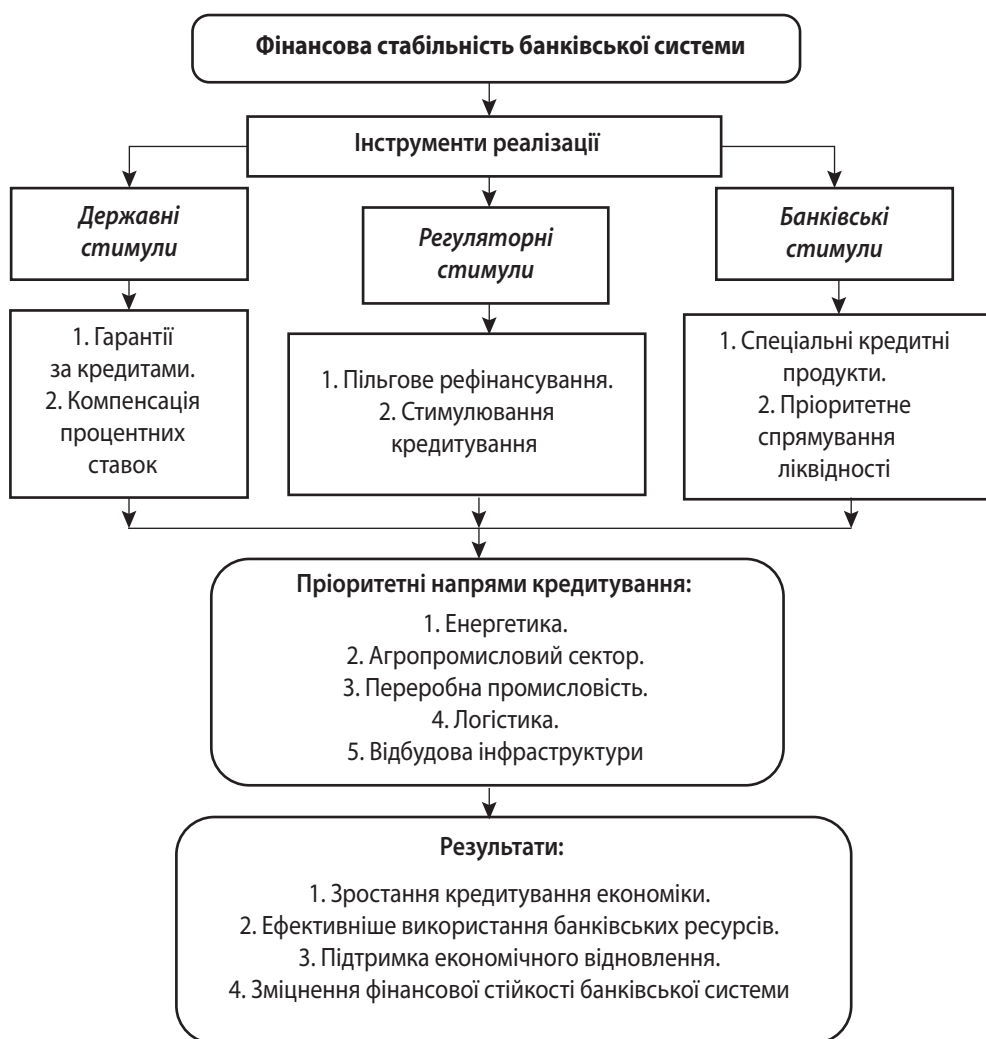

Рис. 6. Механізм стимулювання банківського кредитування

Джерело: власна розробка авторів.

ночас компенсація частини процентної ставки сприяє зниженню вартості кредитних ресурсів для позичальників, що підвищує попит на кредитування та розширює можливості залучення фінансових ресурсів для розвитку бізнесу.

Регуляторні стимули базуються на використанні інструментів Національного банку України. Зокрема, застосування механізмів пільгового рефінансування дозволяє банкам отримувати додаткові ресурси для кредитування за більш сприятливих умов. Крім того, Національний банк України може формувати додаткові стимули для збільшення кредитних портфелів банків шляхом удосконалення окремих регуляторних підходів та підтримки програм кредитування, спрямованих на відновлення економіки.

Банківські стимули полягають у розробці спеціалізованих кредитних продуктів, адаптованих до сучасних умов господарювання, а також у більш ефективному використанні наявних фінансових ресурсів. Зокрема, банки можуть спрямовувати частину вільної ліквідності на фінансування інвестиційних проектів, програм модернізації виробництва та відновлення підприємств, діяльність яких зазнала негативного впливу воєнних дій.

Реалізація запропонованого механізму сприятиме активізації кредитної діяльності банків, підвищенню доступності фінансових ресурсів для суб'єктів господарювання та більш ефективному використанню наявного запасу ліквідності банківської системи. У результаті це дозволить посилити роль банківського сектора у фінансуванні економічного відновлення країни, що сприятиме зміцненню фінансової стійкості як окремих банків, так і банківської системи України в цілому.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження свідчать, що, незважаючи на значний вплив воєнних дій на економіку України, банківська система зберігає достатній рівень фінансової стійкості. Протягом досліджуваного періоду спостерігалось скорочення кількості банківських установ, водночас банківський сектор демонстрував зростання обсягів активів, високий рівень ліквідності, достатню капіталізацію та позитивні фінансові результати. Також встановлено поступове зниження частки непрацюючих кредитів і збереження запасу ліквідності на рівні, що суттєво перевищує нормативні вимоги Національного банку України.

Разом із позитивними тенденціями виявлено стриманий розвиток кредитної діяльності банків, що супроводжується концентрацією значної частини ресурсів у низькоризикових фінансових інструментах. З метою підвищення ролі банківської системи у фінансуванні економічного розвитку за-

пропоновано механізм стимулювання банківського кредитування в умовах воєнного стану, який передбачає використання комплексу державних, регуляторних і банківських стимулів для активізації кредитної діяльності та більш ефективного використання наявних фінансових ресурсів. Отримані результати дозволяють більш повно оцінити сучасний стан банківської системи України в умовах воєнного стану та можуть бути використані під час розробки заходів щодо підтримання фінансової стійкості банківського сектора й удосконалення механізмів кредитування економіки.

Перспективами подальших досліджень є оцінка ефективності запропонованого механізму стимулювання банківського кредитування та дослідження його впливу на фінансову стійкість банківської системи в довгостроковій перспективі. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Барановський О., Лагно А. Природа фінансової безпеки банківської системи. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3. С. 141–155.
DOI: <https://doi.org/10.35774/SF2022.03.141>
2. Чайковський Я., Чайковський Є. Кредитні операції банків у системі забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки України в умовах воєнних викликів. *Вісник економіки*. 2026. № 1. С. 51–60.
DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2026.01.051>
3. Аванесова Н. Е., Бакало І. І. Фінансова стабільність банківської системи України в умовах воєнного стану: виклики та шляхи зміцнення. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 73.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-78>
4. Пацула О. І., Наконечна Н. В. Аналіз стійкості банківської системи України у період воєнного стану. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2023. № 1. С. 62–67.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2023-1-9>
5. Гудзь Т. П., Герчіков М. О. Банківська система України в умовах війни. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 1–2. С. 53–58.
DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-1-2-302-303-53-58>
6. Грудзевич У. Я., Дребот Н. П. Аналіз ліквідності та прибутковості банківської системи України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-75>
7. Петик Л. О., Міщенко К. С. Оцінка банківських ризиків в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 65.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-98>

8. Гетманенко О. О., Гелюта М. О. Сучасний стан показників української банківської системи. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-147>
9. Зарічна Н. З. Формалізація тенденцій розвитку та фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1. С. 214–219. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-30>
10. Phan D. H. B., Tran V. T., Iyke B. N. Geopolitical Risk and Bank Stability. *Finance Research Letters*. 2022. Vol. 46. Part B. Art. 102453. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102453>
11. Trinh H. H., Tran T. P. Global Banking Systems, Financial Stability, and Uncertainty: How Have Countries Coped with Geopolitical Risks? *International Review of Economics & Finance*. 2024. Vol. 96. Part B. Art. 103647. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2024.103647>
12. Bakoush M., Gerding E., Mishra T., Wolfe S. An Integrated Macroprudential Stress Test of Bank Liquidity and Solvency. *Journal of Financial Stability*. 2022. Vol. 60. Art. 101012. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2022.101012>
13. Bräuning F., Fillat J. L. The Impact of Regulatory Stress Tests on Banks' Portfolio Similarity and Implications for Systemic Risk. *Journal of Money, Credit and Banking*. 2025. Vol. 57. Iss. 6. P. 1387–1419. DOI: <https://doi.org/10.1111/jmcb.13239>
14. Mariana C. D., Raz A. F. Central banks' financial stability orientation and bank risk-taking. *Journal of Financial Stability*. 2025. Vol. 78. Art. 101409. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2025.101409>
15. Ullah S., Ullah A., Zaman M. Nexus of governance, macroeconomic conditions, and financial stability of banks: a comparison of developed and emerging countries. *Financial Innovation*. 2024. Vol. 10. Art. 30. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-023-00542-x>
16. Наглядова статистика. Кількість структурних підрозділів банків. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#5>
17. Наглядова статистика. Основні показники діяльності банків України. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>
18. Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/promijna-skorochena-konsolidovana-finsova-zvitnist-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-period-scho-zakinchiv-sya-31-bereznya-2026-roku>
19. Огляд банківського сектору. Лютий 2026 року. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2026-02.pdf?v=16
20. Звіт про фінансову стабільність, грудень 2025 року. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finsovu-stabilnist-gruden-2025-roku>
21. Financial Soundness Indicator. *International Monetary Fund*. URL: [https://data.imf.org/en/Datasets#t=coveo117bcfc4&sort=%40idata_title%20descending&f:Topics=\[Financial%20sector%20stability](https://data.imf.org/en/Datasets#t=coveo117bcfc4&sort=%40idata_title%20descending&f:Topics=[Financial%20sector%20stability)

REFERENCES

- Avanesova N. E. & Bakalo I. I. (2025). Finansova stabilnist bankivskoi systemy Ukrainy v umovakh voiennoho stanu: vyklyky ta shliakhy zmitsnennia [Financial stability of the banking system of Ukraine under martial law: challenges and ways of strengthening]. *Економіка та суспільство*, 73. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-78>
- Bakoush M., Gerding E., Mishra T. & Wolfe S. (2022). An Integrated Macroprudential Stress Test of Bank Liquidity and Solvency. *Journal of Financial Stability*, 60. <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2022.101012>
- Baranovskyi O. & Lahno A. (2022). Pryroda finansovoi bezpeky bankivskoi systemy [Nature of the financial security of the banking system]. *Svit finansiv*, 3, 141–155. <https://doi.org/10.35774/SF2022.03.141>
- Bräuning F. & Fillat J. L. (2025). The Impact of Regulatory Stress Tests on Banks' Portfolio Similarity and Implications for Systemic Risk. *Journal of Money, Credit and Banking*, 6(57), 1387–1419. <https://doi.org/10.1111/jmcb.13239>
- Chaikovskiy Ya. & Chaikovskiy Ye. (2026). Kredytnei operatsii bankiv u systemi zabezpechennia finansovoi stabilnosti ta ekonomichnoi bezpeky Ukrainy v umovakh voiennykh vyklykiv [Bank credit operations in the system of ensuring financial stability and economic security of Ukraine in the conditions of military challenges]. *Visnyk ekonomiky*, 1, 51–60. <https://doi.org/10.35774/visnyk2026.01.051>
- Hetmanenko O. O. & Heliuta M. O. (2025). Suchasnyi stan pokaznykiv ukrainskoi bankivskoi systemy [Current state of indicators of the Ukrainian banking system]. *Економіка та суспільство*, 74. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-147>
- Hrudzevych U. Ya. & Drebot N. P. (2023). Analiz likvidnosti ta prybutkovosti bankivskoi systemy Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Analysis of liquidity and profitability of the banking system of Ukraine under martial law]. *Економіка та суспільство*, 48. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-75>
- Hudz T. P. & Herchikov M. O. (2023). Bankivska systema Ukrainy v umovakh viiny [Banking system of Ukraine in conditions of war]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnogo ekonomichnogo universytetu*, 1–2, 53–58. <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-1-2-302-303-53-58>
- International Monetary Fund. *Financial Soundness Indicator*. [https://data.imf.org/en/Datasets#t=coveo117bcfc4&sort=%40idata_title%20descending&f:Topics=\[Financial%20sector%20stability](https://data.imf.org/en/Datasets#t=coveo117bcfc4&sort=%40idata_title%20descending&f:Topics=[Financial%20sector%20stability)

- Mariana C. D. & Raz A. F. (2025). Central banks' financial stability orientation and bank risk-taking. *Journal of Financial Stability*, 78. <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2025.101409>
- Natsionalnyi bank Ukrainy. *Nahliadova statystyka. Kilkist strukturnykh pidrozdiliv bankiv* [Supervisory statistics. Number of structural subdivisions of banks]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#5>
- Natsionalnyi bank Ukrainy. *Nahliadova statystyka. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv Ukrainy* [Supervisory statistics. Main performance indicators of banks of Ukraine]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>
- Natsionalnyi bank Ukrainy. *Ohliad bankivskoho sektoru. Liutyi 2026 roku* [Banking Sector Review. February 2026]. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2026-02.pdf?v=16
- Natsionalnyi bank Ukrainy. *Zvit pro finansovu stabilnist, hruden 2025 roku* [Financial Stability Report, December 2025]. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2025-roku>
- Natsionalnyi bank Ukrainy. (2026). *Promizhna skorochena konsolidovana finansova zvitnist* [Interim condensed consolidated financial statements]. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/promijna-skorochena-konsolidovana-finansova-zvitnist-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-period-scho-zakinchivsyia-31-berezhnya-2026-roku>
- Patsula O. I. & Nakonechna N. V. (2023). Analiz stiiikosti bankivskoi systemy Ukrainy u period voiennoho stanu [Analysis of the stability of the banking system of Ukraine during the martial law period]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriiia ekonomichna*, 1, 62–67. <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2023-1-9>
- Petyk L. O. & Mishchenko K. S. (2024). Otsinka bankivskykh ryzykiv v umovakh viiny [Assessment of banking risks in conditions of war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-98>
- Phan D. H. B., Tran V. T. & Lyke B. N. (2022). Geopolitical Risk and Bank Stability. *Finance Research Letters, Part B*(46). <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102453>
- Trinh H. H. & Tran T. P. (2024). Global Banking Systems, Financial Stability, and Uncertainty: How Have Countries Coped with Geopolitical Risks? *International Review of Economics & Finance, Part B*(96). <https://doi.org/10.1016/j.iref.2024.103647>
- Ullah S., Ullah A. & Zaman M. (2024). Nexus of governance, macroeconomic conditions, and financial stability of banks: a comparison of developed and emerging countries. *Financial Innovation*, 10. <https://doi.org/10.1186/s40854-023-00542-x>
- Zarichna N. Z. (2024). Formalizatsiia tendentsii rozvytku ta finansovoi stiiikosti bankivskoi systemy Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Formalization of development trends and financial stability of the banking system of Ukraine under martial law]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, 1, 214–219. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-30>

Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.
Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.
Інструменти ШІ в підготовці цієї роботи не використовувались.

Стаття надійшла до редакції / Received: 04.07.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 23.07.2026
Оприлюднено / Published: 19.08.2026

УДК 336.76:330.342:004.9
JEL: G10; G30; O33; Q56
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-7-424-437>

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ: РОЛЬ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В МОБІЛІЗАЦІЇ КАПІТАЛУ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ESG-СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВ

©2026 ЗВЕРУК Л. А., ТКАЧЕНКО Ю. В.

УДК 336.76:330.342:004.9
JEL: G10; G30; O33; Q56

Зверук Л. А., Ткаченко Ю. В. Сталий розвиток економіки в умовах діджиталізації: роль фінансового ринку у мобілізації капіталу для реалізації ESG-стратегій підприємств

Наявні дослідження здебільшого розглядають вплив ESG-показників на фінансову результативність підприємств або вплив діджиталізації на ESG-стратегію окремо, тоді як механізми мобілізації капіталу через цифрово-трансформований фінансовий ринок, як з'єднувальної ланки між цими процесами, залишаються недостатньо концептуалізованими; обмежена кількість досліджень щодо врахування специфіки фінансових ринків країн, які поєднують повоєнне відновлення з євроінтеграційною адаптацією. Метою статті є розробка комплексної науково-аналітичної концепції взаємодії між цифровою трансформацією фінансового ринку та мобілізацією капіталу для реалізації ESG-стратегій підприємств, із формулюванням практично-прикладних рекомендацій для умов України. Під час дослідження застосовано проблемно-орієнтовану методологічну стратегію, що поєднує системний підхід, критичний аналіз і порівняльний аналіз. За результатами дослідження обґрунтовано концептуальну триаду «Діджиталізація – ESG – Капітал» із трьома каналами впливу (інформаційним, операційним, структурним); систематизовано техно-